

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Yvonne Andersson*
Härad: *Färl* Adress: *Nal 75 Östtraly*
Socken: *Östtraly* Berättat av: *Anne Ahlsson*
Uppteckningsår: *1956.* Född år *1862* i *Östtraly*

Uppteckningen rör *Nin och Biskätsel.*

4682
 I gamla tiden (kände) man även till honung på
 varken. Det kunde i blod vända att man påtjufade
 en hidsvärn ute i skogen, som hade tagit sin bestånd
 i någon gammal trädstam. Då man fann en sådan
 hidsvärn södade man sina genar att råka i själ-
 den, varefter man tog den honung. I blod sögades
 man av trädets och tyckte det Rätt som då man
 placerade det på ett lämpligt ställe där sina forlpa-
 rande unga be kvar i trädstammen. I våra tider
 kallades sanden, och även nu, i vissa fall, den penan
 som hade många bison rällen för "Biskung". I snälla-
 ren myddan brukade man även tillvarata den lilla honung
 man kunde finna i ett humle be, vilket gick under
 benämningen "Humlebe". I blod södades humlar
 och tog ut den lilla betälaren inne i humlen be
 vilken innehåller hävning. De första biskung betälaren
 hävar kan erindra sig, vara en stavn stavn, med en

4682

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Jordspikad läda varann man täckt ett runt i tappan
spetsigt tak av halva. Sena bus kallades för "Kittlybor"
man vara en god ha avsnitt jäst te. Man använde
man kiken som vara slätade av kappstämning. Dessa vara
kall farom runda, och låga och vara uppatta på en trädspik
vilken nedslagit i jorden. Vid stämningen upplada hål
och stätat vilket ifyllde med ~~olja~~ lera eller i de
flerta fallen kaspillning då kallad "Kochlynga". Och
vara även använde halva kappan de brukar använda
i tappan av kappan som ett hål. S. k. tapp hål, varit
satt en träplugg för att jä halva jämn i raten
då man tillverkade halva kappan brukade man skära
den liksom tak skägget på ett halva tak.

Rom kappan har man jämt böjdet använda här i Västernorrland
hälken på 1880 talet efter vad jag kom minnas.

Till vänter kapp täckt med
halva

Till höger slätad
halva kappan

3- 4682

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Biskopen eller "tyrkarna" ställes alltid utan undantag
upp i tädgård. Hade man många biskop ställes
som i rad tätt intill varandra. Biskop kellen kallades
"kistokkar", kina kallades de som nu får bi. Visen
kallades för vice eller ~~dränning~~ dränning. Dränning
dränje. Vid svärmningen brukade de en stund för
svärmningen ropa på kina: "Kom, Kom, Kom", och annan
viser ropade: "Ut, Ut, Ut." De följde en del kina den
visen som ropade ut, och deya reste så ut en puppa
(svärnde). Andra kina återigen stannade hos visen som
ropade Kom och deya stannade så kvar i puppa.
Biskopen brukade vid svärmningstiden sitta vid ti ty banna
och ibland kunna efter deya Gud. Man hade även att kina
kunde beja själumad, samt att de vid vissa tillfällen
mändade drönaren. Visen anses vara den som följde
befälet. Var ut som ville utan vice, så bliva kina beta
och som hade ej någon bannung. Ropen på kina den vori

4- 4682

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de som ha främjat, kallades järnbyxor. Att behålla stycken
om de ansågs vara bra för olika slags värk. Då man
behövde stycken om ett tillade man järn på stället
samt ett "täckblad". Man fick vara mycket försiktig när
man var i närheten av kina så man ej rådde skada något
till, ty både svärmen jämmer för ett skadet till, så blua
de arya, och vara det ej att koma med. De öfver även försöka
att hålla egentligen periana från gårderna. Kina lagga
kallades kinal eller kinar. Skad när man märkte att
kina ville svärma, brukade man hålla ett järnsäckligt
väsen, för att skänna dem så de ej skulle flyga
ut. Fåga de ändå ut, så kastade man järn på dem
eller stänkta vatten på dem järn på dem till stanna
och "sätta sig" så man kunde gå dem i en ny tycka.
Den personen som såg sin svärm flyga fick gå efter
den var den följ, ännu åker ut, genom sädesfält eller
var som kull. Lösen tillät ifrågasatte man att utom

5 4682

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

att utgåva något skadestånd jäfva efter svärmen var den
flög. Det som hällt från vilken svärmen utgick kallades för
"Stom him" Om lunda vid svärmigen samlade sig i en klunga
på en gren eller dylikt kallades det "hiball". Att vid svär-
migen samlas in lunda i pupan kallades alltid "Stäcka hi"
Här man skulle flytta lund från en pupa till en annan
"Trumma ut lund" var man alltid synsatt med att rätta
tabak för att ej bli utstucken av lunda. Lundas alba an-
betstiden hade alba namn, allt efter de blomman den
choy var: Kländrag, Lindrag, Gjungdrag, Smändrag,
fruktchoy. Här blev artbetade i blomman kalle det att
bet som ber eller drar. Här artbet lund kom man fram
med frönjät i bykarna, kallades det "beträd". Då som hällt
hade fruktansänd ringar kalle det att "lunda smuttas"
I smuttas fall brukade man iintofodra lund genom att peka socker-
lake som man äro på skäddade karsturen. När uarpå lunda
skulle sitta och äta. Här lunda tillde ut tidiga på våren

Rette det att de komma ut renade sig, ty om hade "ornat
 udd". Stad hinas fjender som man kände till var snylthin,
 lutäp. När man skulle skatta hina, dödade i regel
 allts svärmen. Detta kallades för att "steka hi", "räka hi".
 Den märka konungen kallades Ginn konung, och ansågs för
 att vara bäst. Den yngre konungen kallades Sommar konung
 och ansågs något värre. Konungen skötts från haktarna
 på fästet. Man kramade vändstaparna och "krötte"
 konungen genom en ställe. Man "stingade konungen"
 det som sättet är näst an det yngre beredningsättet.
 Vakt användes till skomparerna sedan det sköts i kappan.
 Konungen beredd och färdig användes på många sätt och vis.
 Dock mycket sällan eller aldrig till värmingsmedel vid mat lagning.
 mera dygligt bruk var att bröda konung äran på smör på
 smörgåsar vid festliga tillfällen. Även var konung ett medicin
 eller läkemedel som användes på ett många sätt och vis.
 Det hände man konung på sin för att loka. Mycket omlitet

L 4682

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

medel var att lägga honung på bröd, på tårter för att dra
och partare för dem mogna. Honung i kaffe eller med mjölk
används såsom ett smickligt medel mot järksjukning. Ja som
sejt används honung för nästan alla åkommor. I Honungen
färvades i Stenbrukar eller träd belys, de små glas-
burkarna hon färdt på som en tiden förkommit. Vid ena prinsen
som hade många tillhåll för "bitning" och annan kom-
man här på orten för hära det uttrycket. Många lärnade ut
huvudsaken mot att uttalla hela auktoriteten. Här en
person hade flera Svärmar vara ibland "kytbyborna"
ställda på en bänk i en lång rade och denna bänken
hållades för "bitnings". Ja det lilla lilla djur, bitet
har varit till nytta för människligheten i många
år, och har den auktoritet, nämligen användt till
nytt för människligheten, det till föda och som ryttning
och det som medicin och läkemedel, det har berättat att
den sedan de gamla äroa mest användt som medicin o läkemedel